

Bognoter

Johan Bender, *Opbrud i Østeuropa*, Herning: Systime, 1990, 158 s., kr. 78,00.

Efter de mange begivenheder i 1989 og 1990 på den internationale arena er der nu begyndt at komme små lærebøger til historie- og samfundsfagsundervisningen. Benders bog indeholder godt 70 siders sammenfattende gennemgang af udviklingen i Østeuropa fra 1945 til 1990. Hertil kommer små 80 siders uddrag af centrale kilder fra perioden. Forklaringerne på de store forandringer i Østeuropa sammenfattes til blandt andet følgende: Marxismens umulighed som samfundsmodel, kaprustningen, USA's udmattelsespolitik over for Sovjet, den nye informationsteknologi og det folkelige opgør med de stivnede østlige systemer. Bogens styrke er de korte sammenfatninger. Dens svaghed er, at den ikke lægger op til forskellige tolkninger af, hvorfor opbruddet kom.

Gorm Rye Olsen, *Golfkrisen og den nye verdensorden*, København: SNU, 1991, 96 s., kr. 50,00.

Dette hæfte er produceret lige efter afslutningen af Golfkrigen. Hovedtesen er, at årsagerne til Iraks invasion af Kuwait er af indenrigspolitisk karakter. Irak savner en samlende nationalitetsfølelse. Derfor har regimet følt sig usikkert og svaret igen med hård intern repression og ekstern eventyrpolitik. Skal sådanne situationer undgås i den nye verdensorden, hjælper det ikke med mere militærindsats gennem amerikanske eller europæiske ekspeditionskorps, mener forfatteren. I stedet skal menneskerettighedskravene sættes i centrum. Ytringsfrihed, forsamlingsfrihed og organisationsfrihed ses som de centrale værdier i en ny orden. En sådan orden vil ikke nødvendigvis indebære, at landene bliver demokratier, men konsekvente krav om overholdelse af sådanne rettigheder kan danne baggrund for, at Hussein-regimerne langsomt forsvinder. Bogen er velskrevet og giver en god oversigt over Golfkrisen med hovedvægten på det arabiske perspektiv.

Hans-Henrik Holm
Danmarks Journalisthøjskole

Nikolaj Petersen, *EF, den politiske union og Danmark*, København: Det Sikkerheds- og nedrustningspolitiske Udvalg, 1991, 166 s., kr. 45,00.

Heftet er udgivet i serien »SNU. Dokumentation, oversættelse, debat«, og det indeholder en analyse på knap 60 sider og gengivelse af dokumenter på ca. 100